

Ниското образователно и квалификационно равнище на представителите на ромската общност се отразява особено неблагоприятно на конкурентността им на трудовия пазар. Висококвалифицирани са само около една десета от ромите над 18 г. възраст. Към това трябва да се прибави дълбокото предубеждение на останалите български граждани, че “циганите са мързеливи, безотговорни, недисциплинирани и нехайни”. Като всеки стереотип, той се разпрострира безкритично върху всички роми и обективно води до дискриминацията им на трудовия пазар. В резултат безработицата при ромите достига изключително високи размери - 77% (Митев 1995). Тя се характеризира както със своята масовост, така и с продължителността си. Значителната част от ромите бе съкратена през 1990 - 1991 г. През следващите години не бе направено нищо за редуцирането на безработицата в общността, напротив, тя още се увеличи. Единствената национална програма, насочена към тях, е програмата за временна заетост, която осигурява на част от регистриралите се в продължение на една година безработни роми правото да работят срещу минималната работна заплата в обслужващата сфера в продължение на 5 месеца.

Нисък е делът на ромите, съхранили своя традиционен занаят или успели да го приспособят към променените условия на живот днес - едва около 10%. Много малко са и ромските домакинства, разполагащи с обработваема земя - едва 8,5%, и тя най-често е крайно малка по площ, в общия случай ограничаваща се до земята в дворното място. През 1994 г. в 14% от ромските домакинства са се отглеждали птици, в 9% - овце и кози и в 2% - крави, докато през 1992 г. тези стойности са били два пъти по-високи (Томова 1995; Георгиев и др. 1992). При това сравнителният анализ показва една силно изразена негативна тенденция в средносрочна перспектива.

Много малък е делът на по-заможните роми - около 10%. Толкова разполагат с около 20 кв.м жилищна площ на човек. Около 6% са частните бизнесмени, 8% са декларирали, че имат някакви спестявания и могат да спестяват част от доходите си и в момента.

Голяма част от тези по-заможни роми са от групите на кардарашите и ловарите, съхранили в най-голяма степен традиционната ромска култура. Леки коли имат 60% от тях, обикновено скъпи западни модели.